

Phát huy vai trò thiết chế văn hóa, góp phần nuôi dưỡng người quân nhân cách mạng, giá trị văn hóa "Bộ đội Cụ Hồ"

Thượng tướng TRƯỜNG THIÊN TÔ, Phó chủ nhiệm Tổng cục Chính trị QĐND Việt Nam

Thiết chế văn hóa (TCVH) có vai trò đặc biệt quan trọng trong việc xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, nuôi dưỡng, bồi đắp nhân cách, lối sống, bản lĩnh chính trị và phẩm chất cao đẹp của “Bộ đội Cụ Hồ”. Việc xây dựng và phát huy hiệu quả hệ thống TCVH góp phần trực tiếp xây dựng môi trường văn hóa tốt đẹp, lành mạnh, phong phú trong Quân đội; sức mạnh chính trị, tinh thần của Quân đội không ngừng được củng cố.

TCVH là một chỉnh thể văn hóa hội tụ đầy đủ các yếu tố về cơ sở vật chất, tổ chức bộ máy, nhân sự, quy chế hoạt động và nguồn kinh phí. Hệ thống TCVH giữ vai trò chuyển tải các giá trị văn hóa đến từng quân nhân; là điều kiện vật chất bảo đảm cho các hoạt động văn hóa được tổ chức, duy trì và phát triển trong môi trường [Quân đội](#). Cùng với sự trưởng thành và lớn mạnh của Quân đội, hệ thống TCVH ngày càng được hoàn thiện và hoạt động ổn định, hiệu quả; phát huy tốt chức năng, nhiệm vụ, giữ vững định hướng chính trị trong hoạt động, nâng cao đời sống văn hóa, tinh thần cho bộ đội; đồng thời góp phần đấu tranh phòng, chống các sản phẩm văn hóa xấu độc và âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch trên lĩnh vực tư tưởng-văn hóa.

Cán bộ, chiến sĩ Trung đội 5 (Đại đội 7, Tiểu đoàn 903, Lữ đoàn 86, Binh chủng Hóa Học) vui ca hát. Ảnh: VŨ DUY

Nhận thức rõ vị trí, vai trò đó, những năm qua, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách quan trọng nhằm xây dựng, củng cố và phát huy hiệu quả hệ thống TCVH trong toàn quân. Thực hiện Quyết định số 3672/QĐ-BQP ngày 24-11-2020 của Bộ Quốc phòng ban hành Quy hoạch hệ thống TCVH trong Quân đội nhân dân (QĐND) Việt Nam giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030. Quá trình thực hiện các cơ quan, đơn vị trong toàn quân đã chủ động triển khai xây dựng TCVH theo đúng kế hoạch, lộ trình; bảo đảm tính hệ thống, thống nhất, chính quy, tinh gọn và phát huy hiệu quả, phù hợp với chủ trương sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy, đặc điểm nhiệm vụ của từng cơ quan, đơn vị; nội dung, hình thức tổ chức các hoạt động văn

hóa ngày càng phong phú, đa dạng, góp phần nâng cao đời sống tinh thần quân nhân và hoạt động quân sự, góp phần xây dựng QĐND Việt Nam vững mạnh về chính trị, giữ vững và phát huy phẩm chất [Bộ đội Cu Hồ](#) trong thời kỳ mới.

Sau 5 năm thực hiện quy hoạch, với quyết tâm cao và sự vào cuộc đồng bộ của các cấp ủy, tổ chức đảng, tổ chức quần chúng, người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên, đội ngũ cán bộ và cơ quan chính trị các cấp đã lãnh đạo, chỉ đạo toàn quân chủ động khắc phục khó khăn, triển khai thực hiện toàn diện các mục tiêu đề ra; hoàn thành nhiệm vụ có trọng tâm, trọng điểm, tạo nhiều dấu ấn mới trong lĩnh vực văn hóa, văn nghệ của Quân đội.

Một trong những dấu ấn nổi bật là việc toàn quân tiến hành rà soát, sắp xếp, bổ sung, hoàn chỉnh hệ thống TCVH ở các cấp, bảo đảm cơ bản đầy đủ và thống nhất về loại hình, tên gọi. Hệ thống TCVH được cơ cấu lại một cách khoa học, hợp lý, từng bước khắc phục tình trạng chồng chéo trong công tác quản lý. Nhiều TCVH mới được xây dựng và đưa vào hoạt động, thu hút sự quan tâm của đông đảo công chúng. Tiêu biểu là việc khánh thành và đưa vào sử dụng công trình Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam-một dấu ấn đặc biệt trong đời sống văn hóa của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân nhân dịp kỷ niệm 80 năm Ngày thành lập QĐND Việt Nam và 35 năm Ngày hội Quốc phòng toàn dân (22-12-2024). Cùng với đó, Dàn nhạc Giao hưởng Quân đội chính thức được thành lập, mở ra không gian văn hóa, nghệ thuật hàn lâm đặc sắc, khẳng định tầm vóc và vị thế văn hóa của QĐND Việt Nam.

Trung tâm Huấn luyện Quân sự quốc gia 4, Cục Quân huấn-Nhà trường, Bộ Tổng Tham mưu tổ chức tuyên truyền về phẩm chất Bộ đội Cụ Hồ. Ảnh: VŨ DUY

Quán triệt và thực hiện nghiêm túc biểu tổ chức biên chế các TCVH theo quy hoạch, toàn quân từng bước khắc phục tình trạng dôi dư, sắp xếp phù hợp, bảo đảm yêu cầu tinh, gọn, mạnh. Việc giải quyết chế độ, chính sách đối với các đối tượng tinh giản được thực hiện đúng quy định của pháp luật, góp phần ổn định tư tưởng, tổ chức. Đội ngũ cán bộ, nhân viên văn hóa đủ điều kiện được tạo điều kiện học tập, bồi dưỡng, bố trí, chuyển sang vị trí công tác phù hợp. Công tác kiện toàn tổ chức được thực hiện đồng bộ với phân công, phân nhiệm rõ ràng, bảo đảm tính kế thừa, phát triển và phù hợp với đặc thù từng loại hình cơ quan, đơn vị; đồng thời điều chỉnh một số chức danh, tích hợp nhiệm vụ theo yêu cầu tinh, gọn.

Các cơ quan, đơn vị đã sử dụng hiệu quả nguồn kinh phí, vật tư được Bộ Quốc phòng đầu tư; đồng thời chủ động huy động các nguồn lực hợp pháp để củng cố, cải tạo cơ sở hạ tầng theo lộ trình quy hoạch, bổ sung trang bị thiết yếu, bảo đảm cho các TCVH phát huy tốt công năng. Với tinh thần chủ động, tự lực, sáng tạo, cấp ủy, chỉ huy các cấp đã rà soát, đánh giá thực trạng hạ tầng doanh trại, cơ sở vật chất để có phương án đầu tư xây mới hoặc cải tạo, nâng cấp phù hợp, nhất là đối với các TCVH ở đơn vị mới thành lập. Trong đó, tập trung ưu tiên các công trình, hạng mục, trang bị cấp thiết như: Hội trường, nhà văn hóa, thư viện, nhà truyền thống, phòng truyền thống, phòng Hồ Chí Minh...

Hệ thống TCVH trong toàn quân được tổ chức hoạt động theo quy chế ban hành tại Quyết định số 2223/QĐ-CT ngày 24-12-2021 của Chủ nhiệm Tổng cục Chính trị. Quy chế đã bám sát nội dung quy hoạch; cụ thể hóa các văn bản chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng và các quy định của pháp luật về xây dựng, phát triển văn hóa, con người Việt Nam; đồng thời cập nhật, bổ sung các yếu tố mới về chuyển đổi số, quản lý, xây dựng và bảo tồn công trình lịch sử-văn hóa, bảo đảm tính hệ thống, thống nhất, liên thông trong hoạt động của các TCVH.

Có thể khẳng định, qua 5 năm triển khai thực hiện quy hoạch hệ thống TCVH, cấp ủy, chỉ huy, chính ủy, chính trị viên, đội ngũ cán bộ và cơ quan chính trị các cấp đã quán triệt và thực hiện nghiêm túc, hiệu quả Quyết định số 3672/QĐ-BQP của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng. Với mục tiêu hướng mạnh về cơ sở, bảo đảm để bộ đội được tiếp cận, tham gia và thụ hưởng đời sống văn hóa, hệ thống TCVH trong Quân đội đã và đang phát huy tốt vai

trò, công năng; trở thành không gian quan trọng bồi đắp các giá trị văn hóa, nghệ thuật lành mạnh, nuôi dưỡng tâm hồn phong phú, nhân văn cho cán bộ, chiến sĩ toàn quân. Không chỉ vậy, việc xây dựng, sử dụng và phát huy hệ thống TCVH trong Quân đội đã tác động tích cực đối với việc xây dựng, hoàn thiện nhân cách người quân nhân cách mạng và giá trị văn hóa “Bộ đội Cụ Hồ”; đồng thời góp phần thúc đẩy Quân đội thực hiện thắng lợi nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, xây dựng chính quy, rèn luyện kỷ luật, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Một tiết mục tại Liên hoan nghệ thuật quần chúng Quân chủng Phòng không-Không quân. Ảnh: VŨ DUY

Trong những năm tới, yêu cầu nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc đặt ra nhiều vấn đề mới, với những đòi hỏi ngày càng cao. Trước sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, trí tuệ nhân tạo và xu thế toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế sâu rộng, nguy cơ phai nhạt bản sắc văn hóa dân tộc trước sự “xâm lăng văn hóa” từ bên ngoài là thách thức không thể xem nhẹ. Thực tiễn đó đòi hỏi phải tiếp tục củng cố, giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng đối với Quân đội, trong đó có lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật. Phát huy hiệu quả hệ thống các TCVH trong Quân đội phải được tiếp tục đổi mới mạnh mẽ, toàn diện, có chiều sâu giai đoạn 2026-2030, tầm nhìn đến năm 2045, toàn quân cần tập trung thực hiện tốt một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm sau:

Một là, tiếp tục quán triệt sâu sắc và tổ chức thực hiện nghiêm các nghị quyết, chỉ thị, quy định của Đảng, của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng của Tổng cục Chính trị QĐND Việt Nam về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam; tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên các cấp trong xây dựng môi trường văn hóa trong Quân đội; phát huy tốt vai trò của các cơ quan chức năng trong tham mưu, đề xuất, hướng dẫn và tổ chức thực hiện quy hoạch, đáp ứng yêu cầu xây dựng QĐND Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, bảo đảm cho mọi hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật được triển khai sâu rộng, hiệu quả đến với mọi quân nhân, mọi cơ quan, đơn vị trên mọi vùng miền, khu vực đóng quân.

Hai là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức cho cán bộ, chiến sĩ, nhất là ở cấp cơ sở, về vị trí, vai trò và tầm quan trọng của văn hóa nói chung, hệ

thống TCVH nói riêng trong xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị, xây dựng và hoàn thiện hệ giá trị văn hóa con người Việt Nam thời đại mới; xây dựng và phát huy phẩm chất cao đẹp “Bộ đội Cụ Hồ” với 5 chuẩn mực, đó là: Bản lĩnh chính trị vững vàng, động cơ trong sáng, trách nhiệm cao; đạo đức, lối sống trong sạch, lành mạnh; có văn hóa, tri thức khoa học, trình độ quân sự, năng lực, phương pháp, tác phong công tác và sức khỏe tốt; thực hành dân chủ, kỷ luật tự giác, nghiêm minh; đoàn kết nội bộ tốt, gắn bó máu thịt với nhân dân, có tinh thần quốc tế trong sáng.

Ba là, đổi mới mạnh mẽ nội dung, phương thức hoạt động của các TCVH theo hướng thiết thực, sinh động, hấp dẫn. Thông qua tổ chức, triển khai, duy trì hiệu quả các TCVH, phải làm cho văn hóa ngày càng thấm sâu vào mọi mặt hoạt động chính trị, quân sự, học tập, công tác và sinh hoạt của mọi quân nhân; tạo điều kiện để bộ đội được tiếp cận, tham gia sáng tạo và thụ hưởng các giá trị văn hóa lành mạnh, tiên bộ, nhân văn.

Bốn là, quan tâm đào tạo, bồi dưỡng, chuẩn hóa chức danh cho đội ngũ cán bộ làm công tác văn hóa, nghệ thuật đối với cả đội ngũ chuyên nghiệp và đội ngũ hạt nhân ở đơn vị cơ sở; chủ động xây dựng kế hoạch bố trí, sử dụng và phát huy hiệu quả lực lượng cán bộ, nhân viên văn hóa tại các đơn vị sau sáp nhập, hợp nhất và đơn vị mới thành lập.

Năm là, nghiên cứu thiết kế, xây dựng các TCVH phù hợp với đặc thù từng đơn vị trong bối cảnh mới, nhất là các thiết chế nhà văn hóa, nhà truyền thống, phòng truyền thống, phòng Hồ Chí Minh tạo không gian văn hóa hấp dẫn, phù hợp với điều kiện phát triển kinh tế-xã hội của đất nước trong kỷ nguyên mới.

Sáu là, tiếp tục đầu tư trang bị, phương tiện hiện đại; đẩy mạnh ứng dụng khoa học, công nghệ và chuyển đổi số nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của hệ thống TCVH,

đáp ứng xu hướng tiếp cận và thụ hưởng văn hóa, nghệ thuật của cán bộ, chiến sĩ trong thời đại số.

Xây dựng và thực hiện hiệu quả quy hoạch hệ thống TCVH trong Quân đội là góp phần trực tiếp nâng cao chất lượng tổng hợp và sức mạnh chiến đấu của Quân đội, trong đó sức mạnh chính trị, tinh thần giữ vai trò quyết định. Đây là giải pháp chiến lược nhằm xây dựng QĐND Việt Nam vững mạnh về chính trị, tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc, Nhà nước và nhân dân; thực hiện tốt chức năng đội quân chiến đấu, đội quân công tác và đội quân lao động sản xuất, góp phần hiện thực hóa mục tiêu phát huy giá trị văn hóa Bộ đội Cụ Hồ thời kỳ mới theo tinh thần Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Quân đội lần thứ XII, nhiệm kỳ 2025-2030.

Thứ ba, 23/12/2025 - 05:43. [Theo dõi Báo Quân đội nhân dân trên](#)

ST: Phan Thị Giáo. Tổ Văn phòng. Tổ Đảng tổ 2